

andet Diemed, imedens dog Kirken selv havde en meget god og ønskelig Brug for de selv samme Midler? — Der var ved Forhandlingerne angaaende Grundloven foreslaaet en Paragraph indskudt, lydende saaledes: „at de Giendele, der ere henlagte til Kirker, Skoler og offentlige Stiftelser ikke maae anvendes til noget andet Diemed“. Dersom denne Paragraph var kommen ind i Grundloven, vilde der have været en Betryggelse mod forbigaaende Stemninger og egennyttige Lyster, og man vilde da med god Fortrøstning kunne være gaaet ind paa et Forslag som det nærværende. Men den nævnte Paragraph fik vel mange Stemmer for sig, men trængte ikke igjennem. Men derimod har Grundloven et § 80, som indeholder Tilsagn om en „Forsatning for Folkekirken“, og dersom dette Tilsagn var bleven indfriet, vilde Kirken idetmindste have et Organ, som havde baade Forpligtelse og Bemyndigelse til at paatale Kirkens Tærv, til at gjøre dens billige Forbringelser gjældende; men vi ere nu i det andet Aarti uden at noget Skridt er gjort i denne Retning. I denne hele Betragtning kan jeg nu ikke Andet end ansee den høitærede Minister stemmende med mig. Han udtalte i forrige Session — Folkethingstidende Side 3103 — „at Grundlovens § 80 er en Hindring for at foretage saadanne gennemgribende Forandringer, der berøre de kirkelige Spørgsmaal, før en Forsatning er bragt istand“. Det er en bestemt og klar Erklæring, der her er givet; men det er kun en mæt Efterklang jeg finder deraf, naar det hedder i Motiverne Sp. 7: „En fuldstændig Lønningslov vilde være ønskelig; men da den vilde kræve langt Arbejde, og det derhos maa ansees som heldigt — ifjor vilde Ministeren upaatvibselig have sagt: „tilhørligt“ — at dens Vedtagelse udsættes, indtil Grundlovens Løfte om Ordningen af Folkekirken Forsatning er indfriet, sætter det i denne Paragraph gjorte Forslag Ministeriet istand til at forberede Lønningsloven og gjøre en Begyndelse til Reformen“. Den ærede Minister søger altsaa en Beroligelse ved at sige imellem en „fuldstændig Lønningslov“ og den her gjorte „Begyndelse til en Reform“. Men det forekommer mig, at dette Lovudkast vil, hvis det bliver ophøiet til Lov, gjøre en fuldstændig

Lønningslov overflødig. Det hedder i § 4 sidste Passus: „Ved indtrædende Vacance kan Kongen bestemme, at et større Afdrag skal finde Sted, naar det skjønnes, at Raldet maatte kunne taale det, ligesom ogsaa i det Hele at fassætte, at Lønningsforandringen skal foregaae selv om den ikke tidligere har fundet Sted; men over de saaledes for Folkekirken indvundne Beløb kan, inden anden Bestemmelse tages, et raades uden Rigsdagens Samtykke“.

Altsaa: „ved indtrædende Vacancer“ vil Lønningsforandringen kunne foregaae ved de præstelige Embeder, efterhaanden som de blive ledige; men jeg seer da virkelig ikke, hvortil en Lønningslov skulde være nødvendig, kun at denne Lov bliver staaende og bliver benyttet i det fornødne Antal Aar. Og naar det hedder som en Betryggelse: at „der ikke kan raades over de saaledes for Folkekirken indvundne Beløb uden Rigsdagens Samtykke“, saa troer jeg, at ikke blot Geistligheden, men ogsaa Benner af Kirken ikke heri ville finde nogen Garanti. Jeg kan derfor ikke see rettere, end at der ved dette Lovforslag er aabnet Vej for en Uværelse af de kirkelige Midler, over hvilken der vil kunne blive hellig Grund til Beklagelse, — ikke blot paa Kirkens, men ogsaa paa Statens Vegne, saa vist som det er de høieste og helligste Interesser, hvis Varetagelse og Pleie er overdraget til Kirken, og saa vist som et sundt og kraftigt kirkeligt Samfundsliv er en væsentlig Grundsteen for det borgerlige Samfund. Der var igaar Tale i denne Sal om Menighedernes Umyndighedstilstand overfor den præstelige Myndighed; men hvorledes skal man vel betegne den Umndighedstilstand, hvori Folkekirken befinder sig overfor Statsmagten, naar et Spørgsmaal som dette, der vistnok i sig selv er et høit Spørgsmaal, men et saadant, som griber dybt ind i den hele kirkelige Virksomhed, kan blive bestemmende for dens Virkefreds og Virkekraft, skal kunne komme til Afgjørelse, endogsaa uden at Folkekirken har et Organ, der er bemyndiget til at paatale Kirkens Ret, blot et Organ, saaledes som flere andre Institutioner have det, f. Ex. Universitetet. Jeg kan ikke give den Tanke Rum, at et forfatningsmæssigt Organ, selv om det er uden juridisk Afgjørel-